

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

**PŘÍSTROJOVÉ POTÁPĚNÍ JAKO SOUČÁST NABÍDKY
CESTOVNÍHO RUCHU**

PŘÍPADOVÁ STUDIE PISCES DIVING WORLD

Bakalářská práce

Autor: Miroslav Shrbený, Rekreologie,

Vedoucí práce: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

Jméno a příjmení autora: Miroslav Shrbený

Název bakalářské práce: Přístrojové potápění jako součást nabídky cestovního ruchu
případová studie Pisces diving world

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí diplomové práce: Ing. Halina Kotíková, PhD.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2018

Abstrakt:

Bakalářská práce se zabývá problematikou přístrojového potápění a zařazením tohoto sportu mezi formy dobrodružného cestovního ruchu.

Teoretická část vymezuje pojmy cestovní ruch a potápění tak, aby bylo zřejmé, že tyto dvě oblasti mají mnoho společného a přístrojové potápění se tak stává masovým fenoménem cestovního ruchu.

V praktické části potom využívám případové studie, kterou jsem směřoval k potápěčskému centru Pisces diving world s jehož pomocí jsem sestavil anketu, kterou byli osloveni členové tohoto klubu. Anketou zjišťuji, jaké jsou preference a požadavky na potápěčské zájezdy, které klub Pisces diving world svým klientům připravuje. Výsledky ankety mezi klienty Pisces diving world ukazují, že zákazníci jsou s poskytovanými službami ve většině směrů velmi spokojeni. Hůře hodnotí pouze doprovodný program, během kterého by rádi s klubem více cestovali a provozovali i jiné než potápěčské činnosti.

Klíčová slova: cestovní ruch, dobrodružný cestovní ruch, potápění, Pisces diving world, potápěčské zájezdy, služby, preference

Author's name: Miroslav Shrbený

Title of the bachelor thesis: Scuba diving as a part of offers in tourism case study Pisces diving world

Department: Department of Recreationology

Supervisor: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

Year of the defense: 2018

Abstract

The bachelor thesis deals with problematics of scuba diving and inclusion of this sport as a part of adventure tourism.

The theoretical part describes the basic terms concerned with tourism and scuba diving to be clear that these two parts are really close each other and scuba diving became mass phenomenon of tourism.

In the practical part I use case study which I directed to Pisces diving world company which helped me to make survey to among members of this club. Through the survey I found out what the preferences and requirements are, for the diving trips which diving centre prepares. Results of the survey show that customers are quite satisfied with provided services in many ways. They rate worse just connected entertainment during which they would like more traveling and do some other activity.

Keywords: tourism, adventure tourism, diving, Pisces diving world, diving trips, services, preferences

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracoval samostatně pod vedením Ing. Haliny Kotíkové, Ph.D. a uvedl veškerou použitou literaturu a zdroje v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne 20. června 2018

.....

Podpis

Rád bych poděkoval vedoucí bakalářské práce Ing. Halině Kotíkové, Ph.D. za pomoc a rady při zpracování práce, dále bych chtěl poděkovat Mgr. Josefu Piscovi, že mi umožnil spolupráci s potápěčským centrem Pisces diving world.

Obsah

1 ÚVOD.....	7
2. SYNTÉZA POZNATKŮ	8
2.1 Vymezení pojmu cestovní ruch	8
2.1.1 Členění cestovního ruchu.....	9
2.1.2 Sportovní turismus	10
2.1.3 Dobrodružný cestovní ruch.....	12
2.1.4 Členění dobrodružného cestovního ruchu.....	14
3. VYMEZENÍ POJMU POTÁPĚNÍ	16
3.1 Historie potápění	16
4. PROBLEMATIKA PŘÍSTROJOVÉHO POTÁPĚNÍ JAKO SOUČÁST NABÍDKY CESTOVNÍHO RUCHU	18
5. CÍL PRÁCE	20
6. METODIKA PRÁCE	21
7. PŘÍPADOVÁ STUDIE PISCES DIVING WORLD	23
7.1. Potapěčské zájezdy PDW	23
Elba	23
Socorro island	23
Kuba.....	24
Jižní Afrika.....	24
Maledivy	24
Palau.....	24
Chorvatsko – Istrie.....	24
Egypt: St. John´s, Brothers + Deadalus, Hurghada + Safaga	24
Francie	25
Galapágy	25
Chorvatsko – Zabrače	25
Komodo	26
8.VÝSLEDKY PRÁCE.....	27
9. ZÁVĚRY	38
10. SOUHRN	39
11. SUMMARY	40
12. REFERENČNÍ SEZNAM.....	41
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	45
SEZNAM PŘÍLOH.....	46

1 ÚVOD

Cestovní ruch vnímáme jako neodmyslitelnou část našeho života. Každým rokem se díky tomuto odvětví ekonomické aktivity dostává do pohybu mnoho lidí na celém světě, kteří opouštějí dočasně místa svého trvalého pobytu za účelem rekreace, poznání nových kultur nebo i z jiných důvodů. Jedním druhem cestovního ruchu je takzvaný sportovní turismus, který je specifický pohybem ve volné přírodě a je pro něj charakteristické fyzické zatížení. Ve své práci se věnuji jedné z možností nabídek cestovního ruchu, a sice přístrojovému potápění. Přístrojové potápění, které známe z anglického jazyka jako scuba diving, se stává masovou záležitostí světového cestovního ruchu. Mnoho zákazníků cestovního ruchu totiž už netouží pouze po „běžné“ dovolené na pláži, ale touží po dobrodružství, které tento sport bezesporu nabízí. Potápění je dobrodružství, za kterým se dá jezdit po celém světě a všude můžeme očekávat trochu něco jiného. Ponory se totiž dají uskutečňovat jak v mořích a oceánech, tak i v jezerech, lomech, jeskyních či dokonce pod ledem, je zkrátka na každém, kterou variantu zvolí. Potápění nabízí pohled do méně prozkoumané části světa a odtajňuje dávnou historii. Zároveň stále mluvíme o sportovní aktivitě, která má blahodárný účinek na lidské zdraví, převážně dýchacího a kardiovaskulárního systému. Téma práce jsem zvolil proto, že mě velmi zajímá oblast cestovního ruchu ve spojení právě s různými formami dobrodružství a nevšedních zážitků. A jelikož se aktivně věnuji přístrojovému potápění, byla cesta velmi jednoznačná.

Cílem bakalářské práce je přiblížit problematiku přístrojového potápění jako aktivity v cestovním ruchu a zjistit spokojenost a požadavky klientů vybraného českého potápěčského klubu na zájezdy a služby během výletů za potápěním.

2. SYNTÉZA POZNATKŮ

2.1 Vymezení pojmu cestovní ruch

Vznik cestovního ruchu je datován k přelomu 19. a 20. století. Jedná se o významný společensko-ekonomický fenomén, jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Každým rokem představuje největší pohyb lidské populace nejen za účelem rekreace, ale i poznávání. Ve světovém vývozu zaujímá téměř stejně významné postavení jako telekomunikace, ropný, chemický a automobilový průmysl (Hesková & kol., 2011).

Přestože cestovní ruch vždy zahrnuje cestování, nelze tvrdit, že každé cestování je cestovním ruchem. Cestovní ruch obsahuje rekreaci, ale ne každá rekreace se dá nazvat cestovním ruchem. Cestovní ruch bývá uskutečňován prostřednictvím volného času, ale volný čas není kompletně věnován cestovnímu ruchu. Cestovní ruch disponuje mnoha oblastmi, je spojen s narůstající mobilitou lidí, kteří touží uspokojovat své potřeby prostřednictvím kvalitního využívání volného času, rekreace, cestování a poznání (Pásková & Zelenka, 2002).

Definice cestovního ruchu:

„Cestovní ruch by měl být chápán jako průmysl poskytující veškeré služby spojené s cestováním a turistikou“ (Ryglová, 2009, 10).

„Cestovní ruch představuje činnost lidí spočívající v cestování a pobytu v místě mimo jejich obvyklého pobytu po dobu kratší jednoho roku za účelem využití volného času, obchodu a jinými účely“ (Malá encyklopedie cestovního ruchu, 1998).

Tato definice byla v roce 1993 přijata jako oficiální při příležitosti konference Světové organizace cestovního ruchu (WTO), která se konala v Ottavě roku 1991. Od předchozích definic se liší zejména proto, že cestovní ruch nechápe pouze jako volnočasovou aktivitu, ale že jej vymezuje jako činnost lidí spojenou s cestováním a výslovně jako možný účel cestování uvažuje i jiné účely, například obchodní (Kotíková & Schwartzhoffová, 2017).

Cestovním ruchem se rozumí způsob uspokojování potřeb lidí v oblasti rekreace, turistiky, lázeňské léčby, kultury, pokud k němu dochází mimo běžné prostředí ve volném čase obyvatelstva. Je to přemístění osob z místa trvalého bydliště do místa

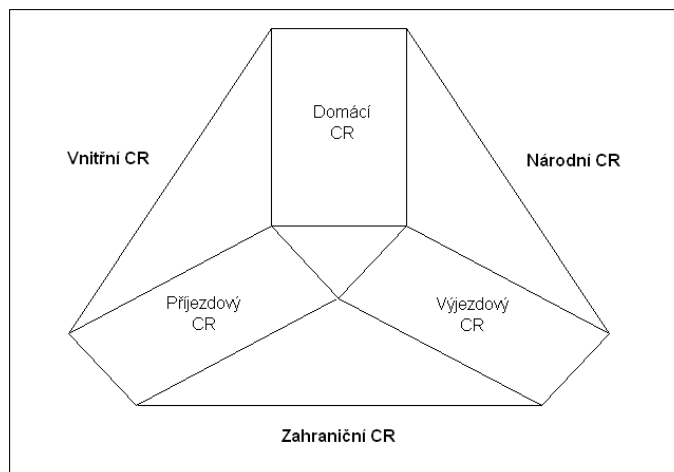
cestovního ruchu a čerpání služeb spojených s pobytem v tomto místě za jiným účelem než výdělečným (Vaníček & Křesťan, 2007).

Klasifikace cestovního ruchu:

Klasifikace cestovního ruchu se snaží o jeho bližší vymezení, jeho rozčlenění a identifikaci podle určitých znaků. Cestovní ruch dělíme na formy a druhy. Druhy cestovního ruchu představují členění podle motivu účasti, kdežto formy jsou vymezením cestovního ruchu podle konkrétních podmínek. Toto členění užívá například Čertík (2001) nebo Hesková (2006), nedá se však na něj spolehnout třeba v zahraniční literatuře, kde se můžeme setkat s pojmy, jako jsou forms of tourism, kinds of tourism a type of tourism, které jsou často používány rovnocenně.

2.1.1 Členění cestovního ruchu

Základní členění cestovního ruchu je uváděno v souladu se Světovou organizací cestovního ruchu (UNWTO). Podle tohoto členění rozdělujeme cestovní ruch na domácí a zahraniční. Druhý zmíněný dále dělíme na příjezdový a výjezdový. Domácí cestovní ruch je snadno identifikovatelný tím, že představuje pohyb a pobyt obyvatel daného státu v rámci jednoho území, tedy území, které je ohraničeno státními hranicemi. O zahraničním cestovním ruchu hovoříme tehdy, když jsou tyto hranice překročeny, přičemž u příjezdového cestovního ruchu dbáme na příjezd zahraničních obyvatel do dané destinace, a naopak u výjezdového cestovního ruchu hovoříme o obyvatelích daného státu, kteří vyjedou za hranice svého území a tráví čas mimo svou zemi (Kotíková 2013).

Obrázek 1: Členění cestovního ruchu z geografického hlediska podle UNWTO
(Kotíková & Schwartzhoffová 2017, 14)

Další typy cestovního ruchu dle Indrové (2007)

- rekreační cestovní ruchu
- kulturně – poznávací cestovní ruchu
- cestovní ruch s náboženskou orientací
- cestovní ruch se vzdělávacími motivy
- cestovní ruch se společenskými motivy
- zdravotně orientovaný cestovní ruch
- sportovně orientovaný cestovní ruch
- cestovní ruch orientovaný na poznávání přírodního prostředí
- cestovní ruch s dobrodružnými motivy
- cestovní ruch s profesními motivy
- cestovní ruch specificky orientovaný

2.1.2 Sportovní turismus

Pojmy cestovní ruch a sport spolu nejen úzce souvisí, ale dokonce se překrývají. Sport je důležitou aktivitou v oblasti cestovního ruchu a cestovní ruch je základní charakteristikou sportu.

První, kdo charakterizoval profil sportovního turistů, byl Schreiber (1976), který definoval sportovní turisty jako cestující v letecké dopravě, kteří hráli na své

dovolené golf, tenis, případně se v daném roce zúčastnili cesty za lyžováním. Výsledek ukázal, že tito sportovci jsou bohatší, lépe vzdělaní a aktivnější než ostatní cestující. De Knopp (1990) poté zjistil, že nejoblíbenější sporty pro aktivní sportovní turisty jsou plavání, tenis, plachtění a windsurfing. Obecně platí, že nejoblíbenější fyzické aktivity pro Evropany na dovolené jsou chůze, jízda na kole a lyžování (Gibson, 1998).

Termín sportovní turismus přejímáme překladem z anglického pojmu sport tourism. Sportovní turismus patří mezi tzv. specifické formy cestovního ruchu (Schwartzhoffová 2010). Sekot rozděluje sportovní turismus na dvě odvětví, přičemž první formou je cestování za účelem být součástí některé sportovní soutěže nebo aktivity a druhé odvětví je chápáno ze širšího pohledu, a sice že sportovní aktivity vytváří doprovodnou složku cestování (Sekot, 2003). Hlavní motivací pro účastníky cestovního ruchu bývají jednotlivé sportovní akce, kombinace sportovních akcí s akcemi nespportovními, které ovšem obsahují sportování (Gibson, 2006). Mike Weed a Chris Bull rozdělují sportovní cestovní ruch na dvě části, přičemž první skupinou jsou outdoorové aktivity, které účastníkům přináší zdraví, kondici a tvoří jakýsi módní trend. Druhou skupinou je pak tourism events, který hraje klíčovou roli pro růst, komercializaci a globalizaci sportovního cestovního ruchu (Weed & Bull, 2009).

Hall 1992 označil sport jako jeden z hlavních zájmů cestovního ruchu a vytvořil tři související oblasti cestovního ruchu, které nazval hallmark events, outdoor recreation a tourism associated with health and fitness.

Obrázek 2: Schéma sportovního turismu (Hall, 1992)

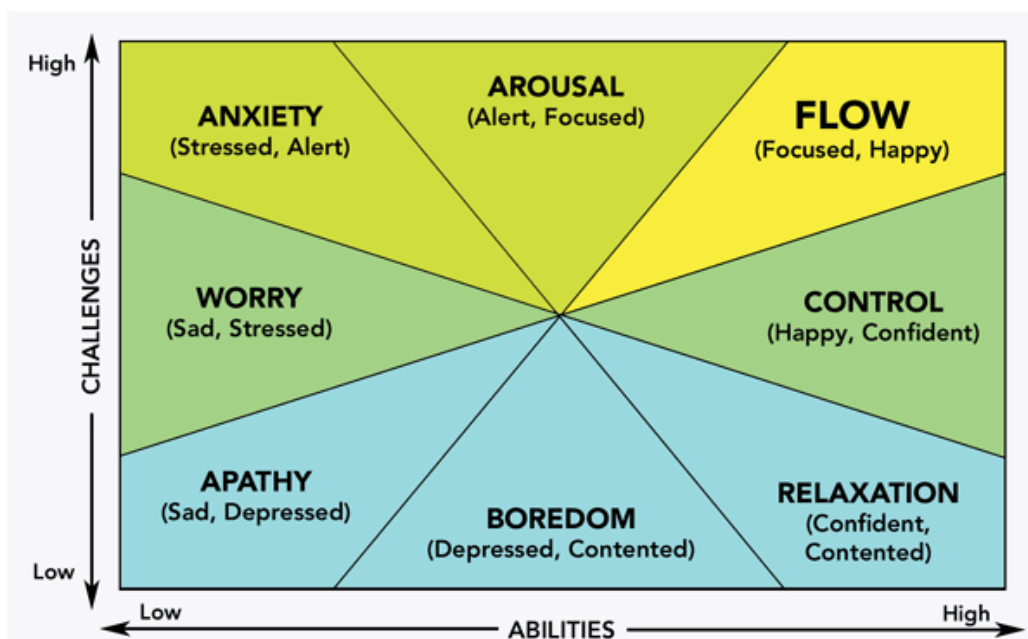
Složka outdoorové rekreace je spojená převážně se sportovní turistikou. Podstata této oblasti spočívá v rekreačních aktivitách, které jsou prováděny v přírodním prostředí a mnohé z nich jsou klasifikované jako sporty, jedná se například o kanoistiku, lyžování, surfování. Jednou z nejdynamičtějších částí outdoorové rekreace je potom dobrodružný cestovní ruch (Hinch & Higham, 2001).

Typy sportovního turismu:

- Domácí sportovní turismus – zahrnující více než jednodenní cestu za sportem přesahující vzdálenost 40 km.
- Zahraniční sportovní turistika – cesta do cizí země za účelem účasti na sportovní aktivitě v pozici diváka, aktivního účastníka či funkcionáře (Sekot, 2003).
- Výkonnostní a závodní sportovní turismus – turismus lidí, pro které je sport jejich hlavním zdrojem obživy a pohybují se ve sportu na profesionální úrovni. Jedná se převážně o profese, které zastávají samotní sportovci, trenéři, maséři a doprovodné týmy (Schwartzhoffová, 2010).
- Rekreační a relaxační sportovní turismus – forma „masového“ cestovního ruchu. V tomto odvětví jsou typické rekreační sporty, které můžeme provozovat na běžné dovolené. Jedná se o vyplnění volného času například prostřednictvím hraní golfu, jízdou na kole, potápěním, nebo jízdou na lyžích (Schwartzhoffová, 2010).

2.1.3 Dobrodružný cestovní ruch

Hlavní charakteristikou tohoto odvětví je, jak už samotný název napovídá, dobrodružství. Nejprve je třeba si určit, co takové dobrodružství pro člověka představuje. Dobrodružství jsou prožitky, se kterými se pojí do jisté míry riziko a nebezpečí. Člověk zde překonává přírodu a také sám sebe. Dobrodružství vystihuje koncept flow, který v roce 1975 vypracovali Csikszentmihalyi a Nakamura.

Obrázek 3: Koncept flow (Nakamura & Csikszentmihalyi, 2014)

Dobrodružný cestovní ruch se z uvedeného grafického znázornění konceptu „flow“ zaobírá částí arousal, tedy vzrušením.

Cestovní ruch, jehož umocňujícím prvkem je právě zmiňované dobrodružství. Podle *Encyklopedia of Tourism* (Jafari, 2002) je dobrodružný cestovní ruch cestou za získáním nových zážitků, se kterými se často pojí riziko nebo kontrolované nebezpečí spojené s osobnostními výzvami, které často vedou k vystupování jedince ze své komfortní zóny. Během těchto výzev se účastník nachází převážně v přírodním nebo exotickém prostředí. Buckley definuje účastníky dobrodružného cestovního ruchu jako osoby, které mají silnou behaviorální závislost na dané sportovní aktivitě nebo pro dané přírodní prostředí. Motivaci pro toto konání rozděluje na vnější sociální motivaci, do které patří vytváření nových přátelských vazeb s lidmi, kteří mají stejnou vášně. Druhou část motivace tvoří vnitřní část, do které řadí vzrušení, vliv přírodního prostředí a různé fyzické, psychické nebo emocionální problémy (Buckley, 2012).

Tři základní podmínky dobrodružného cestovního ruchu podle Swarbrooka (2003)

- vyvolává silné emoce (mimo běžné životní prostředí)
- obsahuje fyzické, duševní nebo emoční výzvy a rizika
- je vnitřně obohacující, je zdrojem potěšení, učení a osobnostního rozvoje

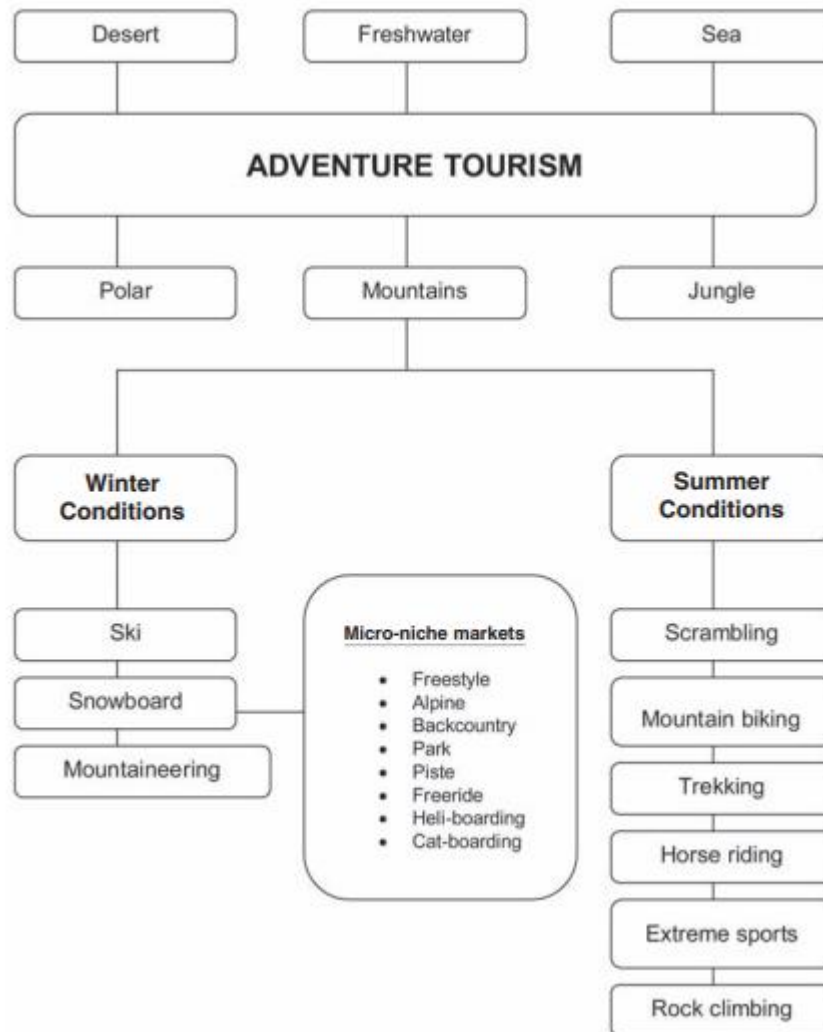
Hudson (2003) rozděluje dobrodružný cestovní ruch na dvě stránky. Tou první je, že tento druh cestovního ruchu vyžaduje od účastníků vykázat určitou fyzickou zdatnost, v některých případech může být fyzická aktivita tak náročná, že ji Hudson přirovnává spíše k práci než odpočinku. Druhý úhel pohledu se zaměřuje na část týkající se podnikání a byznysu jako takového. Jedná se o odvětví, které se v poslední době dynamicky rozvíjí. Zákazníci často bývají mladí, aktivní lidé s vysokým vzděláním a příjmy, a jsou tedy ochotní vynaložit nemalé částky za ono „dobrodružství“ (Williams & Soutar 2009).

2.1.4 Členění dobrodružného cestovního ruchu

Dobrodružný cestovní ruch můžeme rozdělit na dva „druhy“ dobrodružství: tvrdé a měkké – *hard adventure* a *soft adventure*. Tvrdé aktivity představují vysokou úroveň rizika. Pro jejich absolvování je potřeba vykázat vysoký stupeň daných schopností a dovedností. Měkké nevyžaduje žádné zvláštní dovednosti, jelikož aktivity se uskutečňují pod dohledem zkušených instruktorů a průvodců (Schott 2007).

Další členění lze uskutečnit na základě aktivity zapojení daného klienta, tedy aktivní nebo pasivní. Za aktivní formu považujeme drtivou většinu aktivit řazených do dobrodružného cestovního ruchu. Pasivní část pak tvoří skupina aktivit, kdy zákazník překonává svůj strach, třeba při seskoku v tandemu nebo bungee jumpingu (Kotíková 2013).

Do dobrodružného cestovního ruchu jsou často automaticky řazeny tzv. výzvodé sporty, často se nazývají jako extrémní. Řeč je převážně o horolezectví, freeride lyžování a snowboardingu, skialpinismu, o přístrojovém potápění a freediving, sjíždění divokých vod na raftech, kánoích nebo v kajaku, dále potom kitesurfing, paragliding a skydiving, a samozřejmě mnoho dalších, protože škála těchto sportů je obrovská. Když se pozorně zadíváme na výčet těchto sportů, logicky nám z toho vyplyne další dělení, a sice rozdělování podle toho, v jakém přírodním prostředí se daný sport odehrává.

Obrázek 4: Členění dobrodružného cestovního ruchu (Marson, 2011)

Když pomineme veškeré extrémní sporty, nesmíme zapomenout do dobrodružného cestovního ruchu započítat také expedice a survivaly (Pásková & Zelenka, 2012). Expedice chápeme jako cesty do málo osídlených a dostupných míst, kde se s běžnou populací a infrastrukturou setkáme jen zřídka, nebo dokonce vůbec. Místa, která jsou pro tyto survivaly typická jsou třeba deštné pralesy v Jižní Americe, chladné a drsné podmínky ruské Sibiře nebo rozsáhlé mongolské prairie, které se dají překonávat i na koňského hřbetu, tedy tradiční záležitost mongolské kultury (Kotíková 2013).

3. VYMEZENÍ POJMU POTÁPĚNÍ

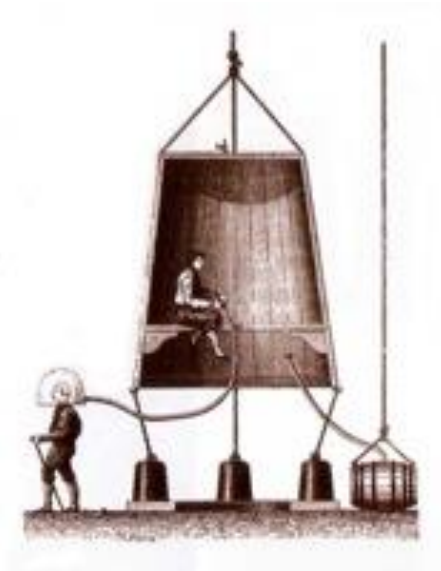
Tajemný svět pod vodní hladinou přitahoval pozornost lidí už od nepaměti. Objevování tohoto světa bylo doménou především dobrodruhů. Byla to právě touha po poznání, která hnala průkopníky této aktivity k různým bádáním, výzkumům, vynalézání a experimentování. Díky potápění bylo získáno několik poznatků ohledně působení tlaku a fyziologických účincích plynů na lidský organismus. Touha po podmořském světě si vyžádala spoustu obětí. Objev autonomního dýchacího přístroje, známého jako Aqua – lung, vývoj potápěčských technik, výstroje, rozvoj medicínských znalostí, dekompresních postupů a používání dýchacích směsí odstartovalo rozvoj sportovního potápění, který se postupným vývojem dostal do podoby, v jaké ho známe dnes (Virt & Skoumal 2015).

3.1 Historie potápění

V knize Potápění od Mountainaina (1997) je historie popsána jako potřeba člověka sestoupat pod hladinu moře a sahá až hluboko do starověku. Důvody k tomu byly různé, často se mluví o potřebě lovu, později pak jde především o technické práce, záchrannou činnost nebo vojenské účely. Dnes se v potápění hodně řeší forma rekreační, která vzešla z předchozích jmenovaných. Nikdo přesně neví, kdy k prvnímu ponoru došlo, ale historikové se domnívají, že se tak stalo již 5000 let př. n. l. Nejstarší dochované zobrazení člověka, který je pod mořskou hladinou, je obraz potápěče na asyrském reliéfu z roku 885 př. n. l. Následně se potápění začalo používat k vojenským účelům, například během válčení Alexandra Velikého. Potápěči byli také velmi ceněni v obchodu, kdy se potápěli pro různé předměty pod vodu, které poté prodávali. Všechny tyto ponory se prováděly pouze na nádech a cvičení těchto potápěčů začínalo už v dětství, díky čemuž měli starověcí potápěči velkou výdrž, se kterou jde ruku v ruce velká kapacita plic. Potápěči ale toužili po větším dobrodružství a chtěli vydržet pod vodou déle a déle. Technický pokrok započal využitím dutého stébla, díky kterému bylo možné dýchat. Bodem zlomu se stal v 16. stol tzv. potápěčský zvon, který byl zatížen a spuštěn svisle dolů do vody, a tak vzduch zůstával uvnitř zvonu a vlivem tlaku se stlačoval v jeho horní části. Tím vznikla pro potápěče zásoba stlačeného vzduchu, která mu byla k dispozici. Potápěč se tak mohl uvnitř zvonu nadechnout a mimo zvon

se pohybovat se zadržným dechem. V roce 1878 učinil francouzský filozof Paul Bert objev, ve kterém přišel na to, že při dýchání vzduchu pod tlakem se velké množství dusíku uvolňuje a rozpouští v krvi, která ho rozvádí do celého těla. Přičemž při náhlém snížení tlaku se dusík nestihne samovolně z těla vyloučit. Tento fakt způsoboval velké kloubní problémy dělníkům, kteří pracovali pod vodní hladinou. První, kdo tyto bolesti popisoval, byli dělníci z kesonu (keson je odvozen z francouzského slova caisson –bedna). Dlouho se proto používal název kesonova nemoc, dnes je tento jev označován častěji jako dekompresní nemoc. Když potápěči zjistili, že je potřeba stoupat k hladině vody pomaleji, začali si troufat na hlubší a hlubší ponory. S tím souvisela nemoc hloubkového opojení, při které se potápěči pod vodou chovají zvláště. Touha po hlubinách byla ale silná, a proto bylo zapotřebí odstranit pomyslnou pupeční šňůru, která spojovala potápěče se zásobárnou vzduchu. Velkým přínosem pro rekreační potápění bylo používání otevřeného dýchacího přístroje, který vynalezli během druhé světové války Jacques Yves Cousteau a Emile Gagnau. Vyvinuli také první aqualung, se kterým sestoupal do hloubky 60 metrů bez jakýchkoliv zdravotních následků. Díky těmto pokrokům se stalo přístrojové rekreační potápění jedním z nejrychleji rozvíjejících se sportů na celém světě (Mountain 1997).

Obrázek 5: Potápěčský zvon (www.kurzy-potapeni-orca.cz)

4. PROBLEMATIKA PŘÍSTROJOVÉHO POTÁPĚNÍ JAKO SOUČÁST NABÍDKY CESTOVNÍHO RUCHU

Termín sportovní turismus je překladem v angličtině ustáleného pojmu sport tourism a je definován jako cestování ve volném čase za účelem být součástí některé ze sportovních her, sledovat daný sport, nebo spatřit půvabné věci, které ke sportu patří (Heidary et al., 2014). Sportovní cestovní ruch je jedním z nejrychleji rostoucích sektorů cestovního ruchu (Gibson, 1998). Do této skupiny můžeme zařadit také dobrodružný cestovní ruch, kam řadíme převážně extrémní sporty, kterými jsou horolezectví, skialpinismus, freestyle a freeride, paragliding, přístrojové potápění a spoustu dalších sportů, které jsou vyznačovány výstupem z komfortní zóny.

Přístrojové potápění je populární aktivitou řadící se do sportovního turismu, kterou jsme dříve vnímali převážně jako extrémní a dobrodružnou aktivitu (Musa G., & Dimmock K. 2013). Dnes turisté po celém světě vyplácejí značné částky peněz, aby viděli korálové útesy nebo kultovní zvířata jako jsou želvy, manty nebo žraloci (De Brauwer et al., 2017). Prostor je otevřen ale i pro milovníky historie, jelikož potápění nabízí možnost prozkoumávat a objevovat krásy potopených vraků lodí a letadel z mnoha válek, které se během historie odehrály. Podle Musy a Dimmocka (2013) je vrakové potápění daleko větší výzvou a vyžaduje náročnější a déletrvající tréninky. Spousty jednotlivců vnímá tento sport jako aktivitu, které by se mohl člověk příležitostně věnovat během dovolené v tropických oblastech, stále více lidí se rozhoduje prozkoumávat podvodní prostředí právě díky potápění (Kovacs, & Walter, 2015). Rekreční potápění se stalo důležitou součástí mořské a pobřežní turistiky, kde je každým rokem certifikováno přibližně jeden milion lidí (Lucrezi, & Saayman, 2017), v celosvětovém měřítku se počet certifikovaných potápěčů výrazně zvýšil, kdy v roce 2011 bylo registrováno 20,3 milionů certifikací, ve srovnání s rokem 1998, kdy certifikaci vlastnilo pouze 2,5 milionů potápěčů (Flores-de la Hoya, 2018). Popularita tohoto sportu v posledním desetiletí vzrostla na tolik, že potápění a podnikatelská činnost, která ji podporuje, se staly významnou součástí cestovního ruchu, které stimulují světový průmysl v miliardách dolarů (Dimmock, & Musa, 2015). Velký vzrůst zájmu o potápění vedl na mnoha místech k významným investicím, které s potápěním souvisí, jako například prodej a pronajímání vybavení pro potápění nebo masivní nárůst potápěčských škol (Lucrezi et al., 2017).

Pozorování volně žijících živočichů žijících pod vodní hladinou je poměrně nedávný trend v globálním odvětví cestovního ruchu, které zahrnuje organizované či nahodilé pozorování zvířat v jejich přirozeném prostředí (Inman at al., 2016), příkladem je Palau, kde se za posledních 20 let stává ekoturistika založená na sledování mořské fauny stále více a více populární. Příklady tohoto typu cestovního ruchu zahrnují převážně pozorování velryb, žraloků a mant (Vianna et al., 2012).

Sport a sportování v jakékoliv podobě může zpestřit pobyt kdekoliv a komukoliv, sportovní cestovní ruch má na společnost vliv především: sociálně – kulturní, zdravotní, environmentální a v neposlední řadě také ekonomický (Schwartzhoffová, 2010).

5. CÍL PRÁCE

Hlavním cílem této práce je popsat přístrojové potápění jako součást sportovního a dobrodružného cestovního ruchu.

Nabídka přístrojového potápění v rámci cestovního ruchu a preference zákazníků, budou v této práci prezentovány na příkladu potápěčského centra Pisces diving world v Olomouci.

Úkoly práce:

- definovat základní pojmy vztahující se k tématu práce, a to cestovní ruch, sportovní cestovní ruch, dobrodružný cestovní ruch a přístrojové potápění
- popsat potápěčské centrum Pisces diving world a zaznamenat jejich nabídku zájezdů
- na základě vytvořené ankety vyhodnotit tuto nabídku, včetně preferencí klientů daného centra

6. METODIKA PRÁCE

V mé bakalářské práci byly nejčastěji použity literární zdroje, které sloužily k vymezení pojmů. Dále jsem čerpal z elektronických zdrojů, které pomohly přesněji vymezit problematiku přístrojového potápění v souvislosti s cestovním ruchem.

Případové studie se zabývají detailním studiem jednoho nebo několika konkrétních případů. Oproti statistickému šetření, kde sbíráme relativně omezené množství dat od mnoha jedinců, v případové studii problém řešíme více do hloubky a snažíme se zachytit složitost případu, ve kterém nám jde o popis vztahů v jejich celistvosti. Hodnota této studie je dána tím, jak dobře je zaostřená. Nepsaným pravidlem bývá, že důkladným prošetřením jednoho problému zacílíme porozumění případu, který je podobný. Na konci studie se daný případ řeší v širších souvislostech, kde nechybí ani posouzení a validita výsledků (Hendl, 2005).

V mé případové studii jsem analyzoval nabídku potápěčských zájezdů Pisces diving world, převážně jsem čerpal z jejich internetových stránek, klubových materiálů a také z dotazování příslušných osob.

Na základě této analýzy jsem sestavil anketní šetření, ve kterém jsem dotazoval členy klubu v různých oblastech spojených s fungováním centra, jakožto cestovní agentury. Anketa obsahovala celkem 10 otázek a každá se vztahuje na určitou službu cestovního ruchu nebo na danou preferenci klientů. Anketní šetření obsahuje tři otevřené otázky, které se vztahují k počtu absolvovaných zájezdů, k místům, které by klienti rádi shledali v nabídce a možnost krátkého vlastního vyjádření. V otázce číslo 7 klienti hodnotili služby známkami 1-5. Ostatní otázky se převážně týkaly preferencí, ať už se jednalo o místo konání zájezdu nebo třeba preference toho, co nejraději pod vodou pozorují a při jakých příležitostech se potápí.

Anketa je uvedena v příloze Bakalářské práce.

Anketa byla zaslána prostřednictvím e-mailové adresy všem členům klubu Pisces diving world, tedy lidem, kteří v potápěčském centru absolvovali alespoň jeden z nabízených kurzů potápění, nebo využili cestovatelských služeb tohoto centra. Respondenti mohli anketu vyplňovat od 18. 5. 2018 do 5. 6. 2018. Připravenou anketu vyplnilo celkem 52 respondentů. Klub mi bohužel díky omezením vyplývajících z GDPR nemohl umožnit opětovné zaslání ankety k dosažení většího počtu respondentů, i tak jsme se dostali na číslo, které Mgr. Pisca odhadoval jako adekvátní k počtu aktivních členů.

7. PŘÍPADOVÁ STUDIE PISCES DIVING WORLD

Pisces diving world (PDW) je potápěčská škola, která vznikla v roce 2001. Tato škola zajišťuje svým klientům bohaté služby ve formě prodeje a servisu potápěčského vybavení na plaveckém bazénu v Olomouci. Pravidelně otevírá nové kurzy jak pro potápěčské začátečníky, tak i zdokonalující kurzy pro hotové potápěče. Škola dává k dispozici zapůjčení veškerého vybavení včetně možnosti vlastního plnění lahví.

Potápěčské centrum nabízí zájezdy na základě živnostenského listu, který je veden jako cestovní agentura na jméno Mgr. Josef Pisca. To znamená, že centrum je provizním prodejcem CK. Veškeré potápěčské zájezdy jsou pod záštitou smluvních cestovních kanceláří, které se specializují na potápěčské zájezdy (www.pdw.cz).

7.1. Potápěčské zájezdy PDW

Potápěčské centrum PDW se specializuje jako cestovní agentura na zprostředkování zájezdů cestovních kanceláří, které mají ve své nabídce zájezdy přímo určené pro potápění. V následujících řádcích si můžete přečíst základní informace o vybraných zájezdech, které agentura nabízí pro rok 2017 a 2018, včetně stručné charakteristiky pro danou destinaci. Veškeré charakteristiky jsou zpracovány přímo z oficiálního webu PDW (www.pdw.cz), nebo z nabídky divecentra v Hradci Králové (www.divecentrum.cz).

Elba

Elba, největší toskánský ostrov, pro který je charakteristická krásná příroda a bohatá historie. Ostrov je obklopen nádhernými písčnými plážemi, které střídají skalisté útesy. Pro svůj bohatý podmořský život je Elba jedním z nejoblíbenějších destinací pro potápěče v Evropě.

Socorro island

Potápění v oblasti Kalifornského zálivu. Toto místo se často označuje jako mexické Galapágy. Tato destinace je velmi atraktivní pro nebojácné potápěče, kteří mají rádi trochu adrenalinu. V této oblasti se vyskytují velká hejna obřích mant, žraloků, delfínů a kytovců.

Kuba

Kuba, krásné místo v Karibském moři, bohaté na historii a specifické životem, ke kterému bezpochyby patří popíjení Havany a kouření kubánských doutníků. Podvodní svět je zde podobný tomu mexickému.

Jižní Afrika

Expedice, která si dává jeden cíl, a sice dostat se do blízkého kontaktu, téměř tváří v tvář žraloku bílému. Během tohoto zájezdu mají účastníci možnost se nechat spustit v kleci a zažít si tak nevídanou podívanou. Zájezd nabízí také mnohé nepotápěčské vyžití jako třeba Mys dobré naděje, zvířecí safari nebo třeba pláž tučňáků.

Maledivy

Souostroví 19 ostrůvků v Indickém oceánu, které se táhnou po délce 765 km. Potápěči se zde můžou těšit na velmi pestrý korálový život se spoustou barevných rybiček v křišťálově čisté vodě. Oblast Malediv je specifická pro svou pravděpodobnost na výskyt Mant, tato pravděpodobnost čítá přibližně 99 %.

Palau

Souostroví Palau nalezneme v Mikronésii, a je to místo, které je potápěči velmi vyhledávané pro svoje skvělé podmínky. Teplá voda je ideální pro potápění s přístrojem i pro klasické šnorchlování. Korálové útesy, plné života doplněné o panenskou přírodu všude kolem, zkrátka Palau se rovná ráj na zemi. Na Palau si na své přijdou také milovníci historie, konkrétně druhé světové války, protože v okolí je několik vraků lodí a letadel právě z této doby, na které je možné uskutečnit své ponory.

Chorvatsko – Istrie

Tento zájezd se specializuje na potopené vraky, které se v Chorvatsku nachází. Výčet vraků: BARON GAUTSCH, HANS SCHMIDT, VARESE, HMS CORIOLAUS.

Egypt: St. John´s, Brothers + Deadalus, Hurghada + Safaga

Cestovní agentura nabízí hned tři zájezdy do Egypta. Prvním z těchto zájezdů je cesta na celosvětově známé útesy St. John´s reef ležící v blízkosti Súdánského pobřeží. Na rozloze 14 čtverečních mil se tu rozkládá 5 hlavních reefů. Destinace je vhodná jak pro potápěče se základním kurzem OWD, kteří si užijí mělčí ponory se spoustou korálů, tak i pro kurzisty AOWD, kteří mohou do větších hloubek podél skalních stěn.

Druhým zájezdem je kombinace ostrovů Brothers a útesu Deadalus. Pro tento zájezd se charakteristické, že obě dvě místa jsou celkem vzdálené od pobřeží a leží v samém středu Rudého moře.

Třetím zájezdem je potom oblast Hurghady a Safagy. Zde se ukrývá spousta vraků, ale také pestrý podvodní svět se spoustou barevných rybiček.

Francie

Velmi potápěčsky rozmanitá destinace, a přesto pro nás velmi dobře dostupná. Během zájezdu se návštěvníci pohybují poblíž měst Cannes a St.Tropez, které lákají na svou historickou část a pravý francouzský půvab městeček podél pláží. Z hlediska potápěčského je také co sledovat, těšit se účastníci mohou na chobotnice, kanice, langusty nebo murény a barakudy. Nesmíme zapomenout ani na oblíbené vraky Rubis (ponorka), Togo, Donátor, Sagona, které můžete obdivovat nejen z venku, ale také přímo z jejich útroh.

Galapágy

Galapágy jsou jedním z nejúžasnějších míst světa a pro potápění to platí zrovna tak. Tato země se pyšní ojedinělou faunou a flórou. K vidění tu jsou opravdové skvosty, jako například velrybí žraloci, až sedmimetrové manty atlantské, obrovská hejna barakud, kladivouni, ale také třeba želvy sloní, a není výjimkou, že během svého ponoru narazíte třeba na lachtana a při troše štěstí i na leguána nebo tučňáka. Z lodi pak můžete spatřit delfíny nebo vyskakující kosatky a velryby, které vystřikují ohromné gejzíry vody. Během zájezdu se navštěvují tyto ostrovy: North Seymour, Darwin, Wolf, Isabela.

Chorvatsko – Zablache

Velmi dobře dostupná destinace, kde zavítáte do oblasti Středního jadrana – Šibenského moře. Toto místo nabízí skvělé podmínky pro potápění, čisté moře, spoustu ostrovů a ostrůvků s podmořskými horami a útesy. Ponory se uskutečňují v národním parku Kornati. Tento zájezd je skvělý i pro nepotápěče, přibližně 15 minut od centra je letovisko Solaris, kde zažijete klasický přímořský život. Naleznete zde bazén, restaurace, můžete si zapůjčit vodní skútry apod. Další možností je návštěva města Šibeník, které je od roku 2000 zapsáno na listinu světového dědictví UNESCO.

Komodo

Ostrov draků a téměř nedotčené krajiny se nachází v Indonésii. Komodo je národní park, který tvoří dva ostrovy. První z nich se jmenuje Komodo, a nese po něm název celý park a druhý se jmenuje Rinca. Jižní část ostrova Komodo lemují vyhaslé sopky. Místo je vyhlášené výskytem komodského draka, varana komodského, ale také varana oro. Oblast je typická výskytem mant a pokud je skupina cestovatelů nadšená pro turistiku, může uskutečnit výlet na ostrov Rinca, kde se nachází osmikilometrový trek po varaní stezce.

8.VÝSLEDKY PRÁCE

Připravovanou anketu vyplnilo celkem 52 respondentů. Anketa byla zaslána prostřednictvím e-mailové adresy všem členům klubu Pisces diving world, tedy lidem, kteří v potápěčském centru absolvovali alespoň jeden z nabízených kurzů potápění, nebo využili cestovatelských služeb tohoto centra. Respondenti mohli anketu vyplňovat od 18. 5. 2018 do 5. 6. 2018. Klub mi bohužel kvůli počátku platnosti GDPR nemohl umožnit opětovné zaslání ankety k dosažení většího počtu respondentů, i tak jsme se dostali na číslo, které Mgr. Pisca odhadoval jako adekvátní k počtu aktivních členů.

Počet potápěčských zájezdů

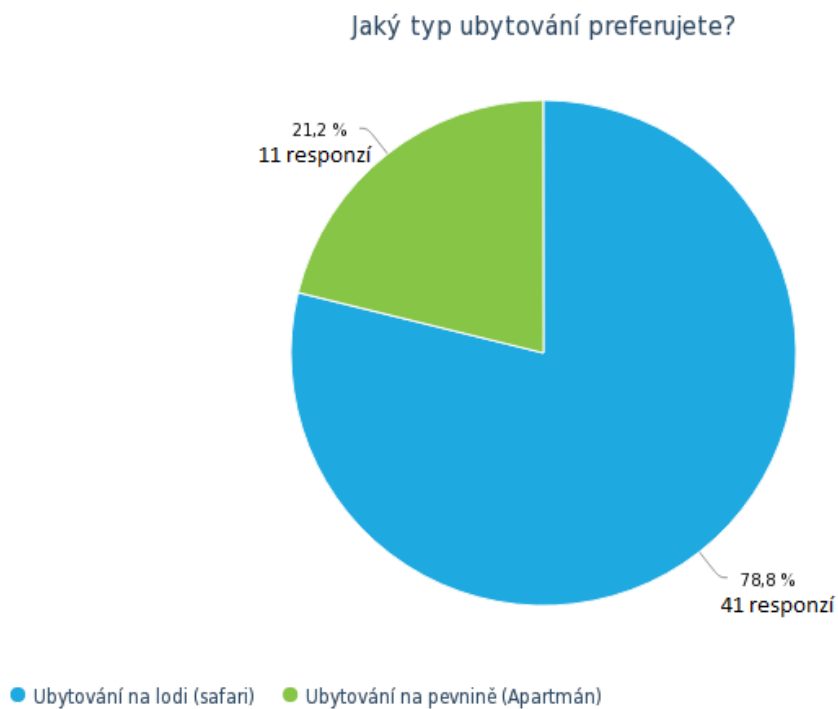
V tabulce je možné vidět s jakou četností jezdí členové na dané zájezdy. Velký počet respondentů, kteří navštívili pouze jeden zájezd může být způsoben klienty, kteří si chtěli udělat úvodní kurz a dále svou potápěčskou činnost provádí samostatně třeba jako doplňkovou činnost během rodinné dovolené.

Tabulka 1: Počet potápěčských zájezdů

POČET ZÁJEZDŮ	POČET ODPOVĚDÍ
1 ZÁJEZD	9 RESPONDENTŮ
2 ZÁJEZDY	7 RESPONDENTŮ
3 ZÁJEZDY	9 RESPONDENTŮ
4-5 ZÁJEZDŮ	11 RESPONDENTŮ
6-10 ZÁJEZDŮ	8 RESPONDENTŮ
10-20 ZÁJEZDŮ	5 RESPONDENTŮ
VÍCE NEŽ 20 ZÁJEZDŮ	3 RESPONDENTI

Preference ubytování

V této otázce celkem zřejmě převažuje názor, že ubytování v lodních kajutách čili Safari, je více oblíbené (41 responzí). Safari umožňuje potápěčům lepší mobilitu a snazší uskutečňování ponorů, veškeré služby jsou poskytovány přímo na lodi, navíc dnešní moderní a plně vybavené katamarány se mohou svým pohodlím rovnat kdejakým pevninským možnostem ubytování, které volilo 11 respondentů.

Obrázek 6: Preference ubytování

Délka pobytu

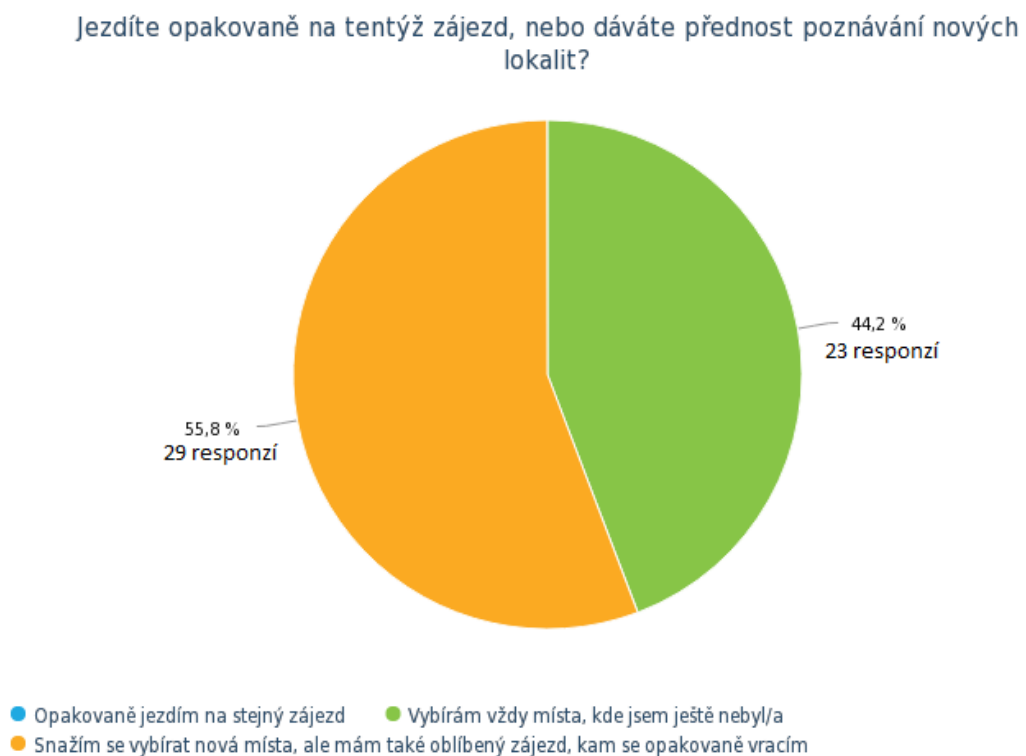
V možnostech byly uvedeny přesné délky pobytů, které centrum nabízí, nicméně odpovědi pro 5-7 dní (26 responzí) a 8-12 dní (25 responzí) získaly téměř stejný počet hlasů. Roli při vlastním rozhodování jistě sehrává fakt, jakou destinaci daný potápěč upřednostňuje, od místa, kam se za potápěním vydáváme pak určujeme i délku pobytu.

Obrázek 7: Délka pobytu

Opakovaná návštěva zájezdu

V této otázce klienti nejvíce volili možnost, kdy rádi navštěvují nové destinace, ale zároveň se rádi vracejí na místa, která mají oblíbená (29 responzí). Možnost, kdy potápěči navštěvují pokaždé jinou destinaci zvolilo 23 respondentů a možnost vrácení se vždy na totéž místo nezvolil žádný z dotazovaných.

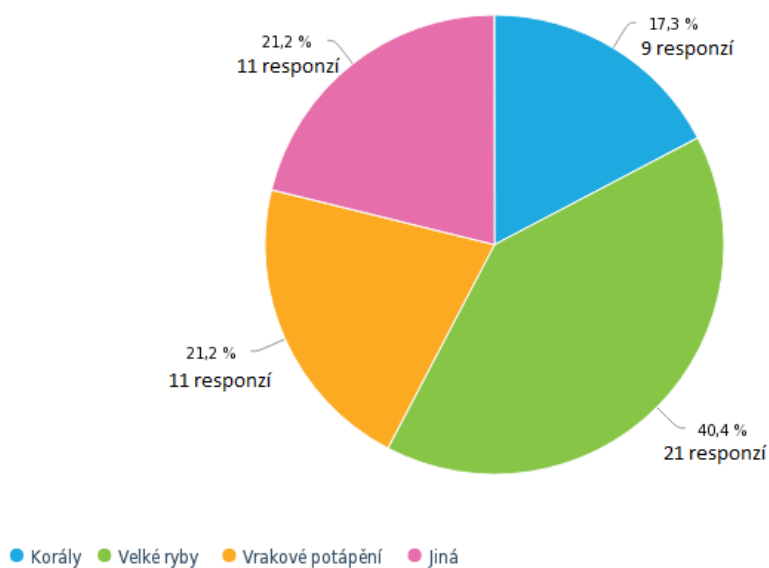

Obrázek 8: Opakovaná návštěva zájezdu

Preference pod vodní hladinou

Jak graf vypovídá, nejvíce preferencí získala možnost sledování velkých ryb (21 responzí), tento jev koresponduje i s celosvětovým trendem, který zachycuje studie Innmana (2016), nebo Vianna (2012) a předčila tak možnost vrakového potápění (11 responzí) nebo pozorování pestrého korálového života (9 responzí), nicméně všichni, kteří označili možnost jiné se v komentáři shodli na tom, že nejlepší variantou je zájezd, který dokáže kombinovat všechny zmíněné položky.

Jaké jsou Vaše preference z hlediska toho, co můžete spatřit pod vodní hladinou?
(Pokud máte jiné preference napište které)

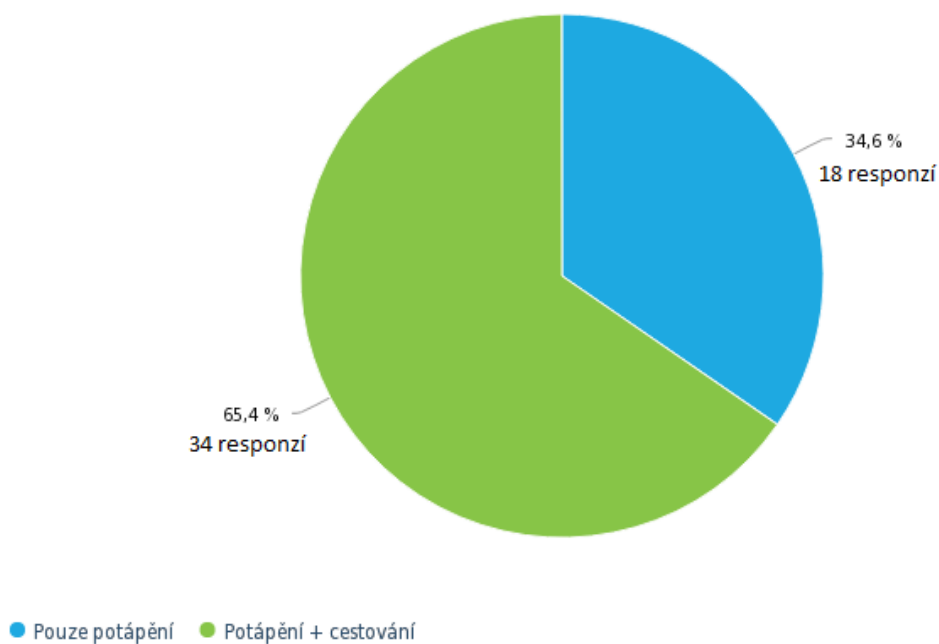
Obrázek 9: Preference pod vodní hladinou

Orientace klienta na výhradně potápěčské zájezdy a na potápění spojené s cestováním

Cestovatelé Pisces diving world touží poznávat daleko více než jen krásy pod vodní hladinou. Většina míst, které jsou atraktivní pro potápění mohou nabídnout také řadu jinak kulturně orientovaných oblastí nebo atrakcí. Příkladem může být potápění v Mexiku, které nabízí jak velmi pestrý podvodní život včetně možnosti pozorování velkých ryb, tak zachovalý jeskynní systém Cenote nebo mayskou historickou kulturu. Většina respondentů tedy upřednostnila možnost Potápění + cestování (34 responzí), zbytek (18 responzí) by vybíral zájezdy orientované výhradně na potápění.

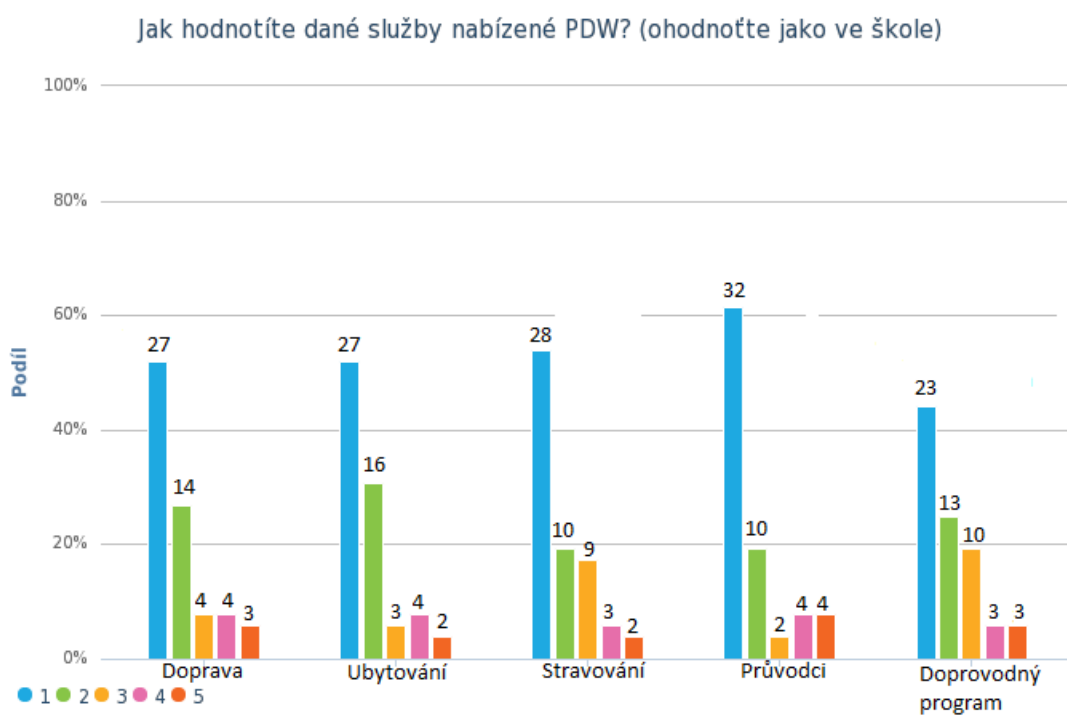
Vyhledáváte zájezdy orientované pouze na potápění, nebo byste raději kombinovali potápění a cestování?

Obrázek 10: Potápění nebo potápění + cestování

Hodnocení kvality služeb PDW

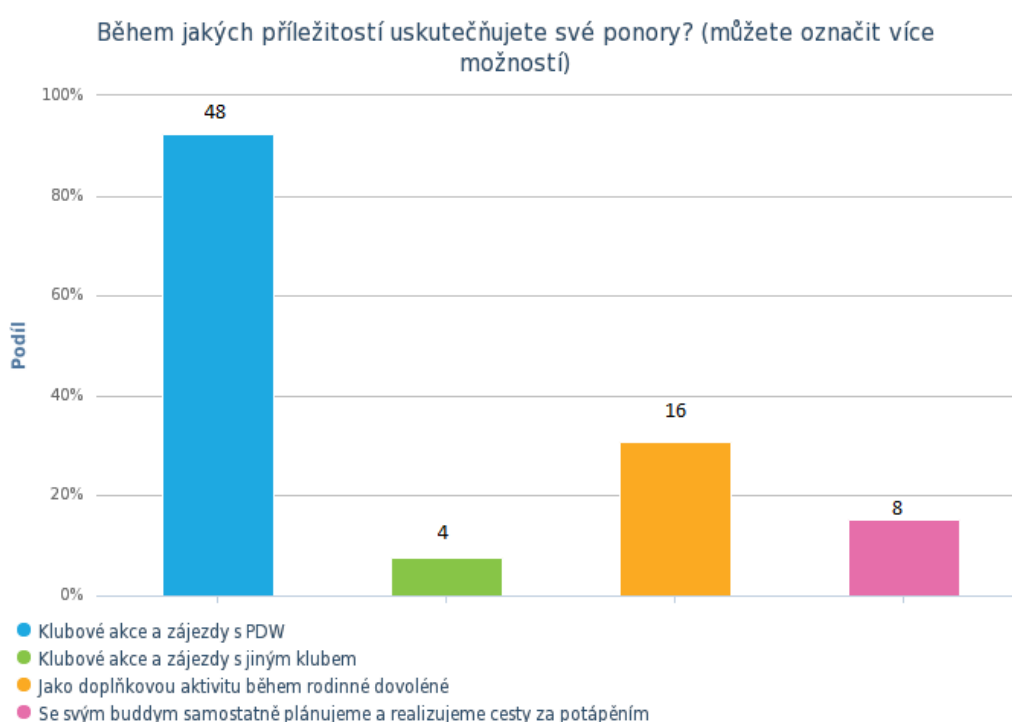
V této otázce mohli klienti centra hodnotit různé služby cestovního ruchu, které jim potápěčský klub během zájezdů nabízí. Hodnocení probíhalo jako ve škole, tedy 1 nejlepší a 5 nejhorší. Ve všech kategoriích převládalo hodnocení 1. Největší četnost hodnocení 1 bylo u položky pro průvodcovské služby (32 responzí) PDW zajišťuje zájezdy jak svými průvodci, tak vybírá průvodce v dané lokalitě. Hůře hodnocené bylo stravování a doprovodný program, kdy zákazníci hodnotili trojkou v devíti případech u stravování a v desíti u doprovodného programu. Hodnocení 4 a 5 se v anketě objevilo pouze zřídka.

Obrázek 11: Hodnocení služeb PDW

Příležitosti pro uskutečňování ponorů

Zde dostali členové klubu možnost zaznačit více odpovědí, většina ale zaškrtnla možnost, že své ponory uskutečňují během klubových akcí PDW (48 responzí). 16 respondentů zvolilo možnost, kdy využívají své znalosti a dovednosti z potápění pro uskutečňování ponorů jako doprovodné aktivity třeba během rodinné dovolené. Další možností bylo potápění pouze se svým „buddym“ (8 responzí), a pouze 4 respondenti uvedli, že využívají nabídky konkurenčních center.

Obrázek 12: Příležitosti pro uskutečňování ponorů

Další zájezdy PDW

Na otázku, jaké další destinace by kluboví potápěči rádi přidali na list zájezdů byl velmi pestrý, některé odpovědi byly spíše abstraktní, jako například exotika nebo levně a kvalitně, případně přidání více zájezdů po Evropě, jiní naopak volili konkrétní místa, kdy se největším lákadlem stal největší korálový útes světa, Velký bariérový útes, ležící podél pobřeží Queenslandu v Austrálii. Respondenti také touží po více zájezdech do severní části Evropy, kde mohou najít historické vraky. Mnoho dotazovaných také

chválilo nabídku zájezdů, která jim připadá dostatečně pestrá. Jelikož odpovědi bylo příliš mnoho a hodně se různily, tak jsem tabulku vytvořil více obecně a dané konkrétní destinace zařadil do daných celků. Jelikož někteří do své odpovědi uvedli více míst nemusí se počty v tabulce č.2 shodovat s počty respondentů. Centrum PDW nabízí až na Austrálii všechny destinace z tabulky, předpokládám tedy, že respondenti touží po více místech v dané destinaci.

Tabulka 2: Další zájezdy PDW

ODPOVĚDI RESPONDENTŮ	POČET RESPONZÍ
Spokojenost	14 respondentů
více Asie	9 respondentů
více Karibik	7 respondentů
více Austrálie	5 respondentů
více Evropa	7 respondentů

Vlastní vyjádření

Přestože tato otázka nebyla povinná, využilo možnost vyjádřit svůj názor nebo doporučení celkem 30 respondentů. Většina centrum chválila a přáli setrvání v daném tempu. Klienti chválili také služby, kterým se jim dostává na zájezdech a aktivitu týmu PDW. Záporných ohlasů nebylo mnoho, kdy celkem 3x se zopakoval pouze jeden, který souvisel s vysokou cenou, která potápěče limituje ve výběru zájezdů. Další související položka patřila komercializaci klubu nebo nedodržení daného počtu klientů, kdy centrum vezme víc, než původně avizovalo, a tím tak zájezd ztrácí na komfortu.

Doporučení pro Pisces diving world

Z výsledků ankety lze soudit, že klub si vede velmi dobře a jeho klientela je se službami centra spokojená. Jedinou věcí, kterou by si členové přáli změnit je tedy cena vybraných zájezdů, nad kterou by se mohl tým PDW zamyslet, na druhé straně ovšem stojí otázka, zda by snížení cen zájezdů nevedlo ke zhoršení nabízených služeb, které si většina dotazovaných chválí a jsou pro ně jakýmsi luxusem za který si rádi

zaplatí. Další věcí se stává fakt, že respondenti často volili možnost účastnit se potápěčských zájezdů v kombinaci s cestováním, přičemž doprovodný program nehodnotili

jako nejlepší. Zde se tedy objevuje možnost zpracovat na daném programu, který by mohl být doplněn i o zážitky, které se odehrávají mimo podvodní prostředí. Příkladem může být turistická cesta po varaní stezce na ostrově Komodo, dále například mayská kultura v Mexiku. Dobré místo pro turistiku se nachází také na Elbě. Zařazením více doplňkových činností by jistě vzrostl zájem i o rodinné dovolené s dětmi. Je samozřejmé, že zpřístupnit nelze všechny lokality. Když například jedete katamaránem po egyptském Rudém moři, kde máte kolem sebe pouze moře, těžko vymyslíte doprovodný program. Možností by na některých místech mohlo být zařazení další potápěčské disciplíny, konkrétně freediving, který se také těší velkému zájmu a PDW připravuje svým klientům, jak možnost absolvovat kurz freedivingu, tak klubové tréninky tohoto sportu na bazénové hale.

9. ZÁVĚRY

Pro svou práci jsem vybral klub Pisces diving world, protože je to klub se kterým jsem se sám začal potápět a absolvoval jsem zde dva potápěčské kurzy. Zvažoval jsem výběr mezi tímto centrem a centrem v Hradci Králové, se kterým v současné době spolupracuji. PDW nabízí větší možnosti zájezdů, dělají svou práci profesionálněji a mají i větší klientelu, z těchto důvodů jsem se nakonec rozhodl pro ně. Nejlepší možností, jak zjistit spokojenost klientů se službami, které jim centrum nabízí prostřednictvím svých zájezdů mi přišlo vytvořit anketu, která byla rozeslána prostřednictvím e-mailové adresy všem členům klubu. Díky tomu, že PDW uděluje členství s prvním absolvovaným kurzem, má velkou klientelu. Po úvodní schůzce s Mgr. Piscou, který klub provozuje na základě živnosti, mi bylo sděleno že k jeho aktivnější klientele patří přibližně 100 lidí. Na moji anketu se vyjádřilo 52 respondentů a možná by se vyjádřilo i více, nicméně kvůli ochraně osobních údajů GDPR mi nebylo umožněno opětovně zaslat anketu, jak bylo původně domluveno. Díky tomu, že jsme anketou oslovili pouze klienty daného centra jsme mohli docílit toho, že respondenti mají o potápění zájem a většina z nich mu věnuje patřičnou část svého volného času. Zároveň výsledky ankety budou k dispozici týmu PDW aby mohl zdokonalit své snažení o zajištění spousty potápěčských i nepotápěčských zážitků svým klientům.

Z výsledků týkajících se služeb nabízených centrem je patrné, že si většina respondentů služby chválí a jsou s nimi spokojeni, ať už se jedná o ubytování, stravu, nebo průvodcovské služby. Z ankety bylo zřejmé, že mnoho klientů touží po potápěčské dovolené kombinované s cestováním, kdy zároveň vyšlo najevo, že na doprovodném programu je co zlepšovat. Centrum se také může více zaměřit na zájezdy, které jsou specifické pro pozorování velkých ryb, které zvolilo jako svou preferenci 21 respondentů. Dále pak bylo více než jednoznačné ubytování, které potápěči vítají na svých cestách a sice ubytování na lodi. O kvalitách služeb vypovídá i fakt, že většina respondentů uváděla jako primární zdroj uskutečňování svých potápěčských cest klub PDW.

10. SOUHRN

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zpracovat analýzu služeb a preferencí zákazníků potápěčského centra Pisces diving world. Centrum jsem si vybral, protože jsem v něm začínal s potápěním a mám velmi kladný vztah k centru, i k samotnému vedení.

V teoretické části jsou stručně zmíněny pojmy týkající se cestovního ruchu, který pozvolna přechází ve sportovní a následně dobrodružný cestovní ruch. V další kapitole je pak popsána historie potápění a následné začlenění této činnosti do problematiky sportovní rekreace.

Případová studie stručně charakterizuje potápěčský klub Pisces diving world, a popisuje veškeré zájezdy, které bylo a je možné s cestovní agenturou absolvovat pro rok 2017 a 2018.

V části závěrečné jsou popsány výsledky anketního šetření, kde se respondenti mohli vyjádřit k daným službám centra, mezi které například patří ubytovací služby, doprava, strava nebo služby průvodců. Klienti označovali své preference na základě toho kam, a za jakým účelem by rádi s klubem cestovali, čímž měli možnost přispět ke zkvalitnění nabízených služeb PDW centra.

Součástí práce jsou také jednotlivé přílohy, mezi kterými je seznam grafů, obrázků a dotazník.

11. SUMMARY

The main objective of the bachelor thesis was to analyse the PDW services and customers preferences. I chose this centre because I started here my diving experience by finishing my first course and because I am good with the centre and its management.

In the theoretical part there are briefly mentioned topics concerned with tourism which gradually turns into sporting tourism and then adventurous tourism. In next chapter there are described history and the inclusion of scuba diving to the sport recreation issue.

Case study characterizes diving club Pisces diving world and also describes all trips which are possible to complete in seasons 2017 nad 2018.

In the final part there are mentioned results of survey in which respondents might express their opinions on PDW services such as accomodation, transport, catering or guide services. Clients have identified their preferences based on where and for what purpose they would like to travel with the club, thereby contributing to improve the quality of the PDW centre services.

Part of thesis are also appendices such as a list of charts, pictures and questionnaires can be found there.

12. REFERENČNÍ SEZNAM

Buckley, R. (2012). Rush as a key motivation in skilled adventure tourism: Resolving the risk recreation paradox. *Tourism Management*, 33(4), 961-970.

Čech, J. (1998). Malá encyklopedie cestovního ruchu. *Idea Servis Praha*.

Čertík, M. (2001). *Cestovní ruch: vývoj, organizace a řízení*. Office.

De Brauwier, M., Harvey, E. S., McIlwain, J. L., Hobbs, J. P. A., Jompa, J., & Burton, M. (2017). The economic contribution of the muck dive industry to tourism in Southeast Asia. *Marine Policy*, 83, 92-99.

De Knop, P. (1990). Sport for all and active tourism. *World Leisure & Recreation*, 32(3), 30-36.

Destination Loyalty in Sport Tourism Development. *Studies in Social Sciences and Humanities*, 1(4), 117-121.

Dimmock, K., & Musa, G. (2015). Scuba Diving Tourism System: A framework for collaborative management and sustainability. *Marine Policy*, 54, 52-58.

Divecentrum (2018). *Zájezdy* Retrieved from World Wide Web: <http://www.divecentrum.cz/zajezdy>

Flores-de la Hoya, A., Godínez-Domínguez, E., & González-Sansón, G. (2018). Rapid assessment of coastal underwater spots for their use as recreational scuba diving sites. *Ocean & Coastal Management*, 152, 1-13.

Gibson, H. J. (1998). Sport tourism: a critical analysis of research. *Sport management review*, 1(1), 45-76.

Gibson, H. J. (1998). Active sport tourism: who participates?. *Leisure studies*, 17(2), 155-170.

Gibson, H. (2006). *Sport tourism: concepts and theories*. London; New York: Routledge, c2006.

Hall, C. M. (1992). Adventure, sport and health tourism. *Adventure, sport and health tourism.*, 141-158.

- Heidary, A., Kozechian, H., Ehsani, M., & Honarvar, A. (2014). The Antecedents of Destination Loyalty in Sport Tourism Development. *Studies in Social Sciences and Humanities, 1*(4), 117-121.
- Hesková, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Fortuna, 2006.
- Hesková, M., & kol, A. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011.*
- Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Portál, sro.
- Hinch, T. D., & Higham, J. E. (2001). Sport tourism: A framework for research. *The international journal of tourism research, 3*(1), 45.
- Hudson, S. (2003). *Sport and adventure tourism*. Routledge.
- Indrová, J. *Cestovní ruch:(základy). 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007.*
- Inman, A., Brooker, E., Dolman, S., McCann, R., & Wilson, A. M. W. (2016). The use of marine wildlife-watching codes and their role in managing activities within marine protected areas in Scotland. *Ocean & Coastal Management, 132*, 132-142.
- Jafari, J. (Ed.). (2002). *Encyclopedia of tourism*. Routledge.
- Jafari, J. (2001). The scientification of tourism. *Hosts and guests revisited: Tourism issues of the 21st century*, 28-41.
- Kotíková, H. (2013). *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing.
- Kotíková, H., & Schwartzhoffová, E. (2017). *Cestovní ruch*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Kovacs, C. R., & Walter, D. (2015). Scuba Diving and Kinesiology: Development of an Academic Program. *Journal of Physical Education, Recreation and Dance, 86*(3), 12-17.
- Kurzy-potápění-orca (2009). *Potápěčský zvon*. Retrieved 21. 4. 2018 from World Wide Web: <http://www.kurzy-potapeni-orca.cz/gl-potapecky-zvon-pouzivany-v-17-stoleti-k-vyzvedavani-potopenych-nakladu-497>

- Lucrezi, S., Milanese, M., Markantonatou, V., Cerrano, C., Sarà, A., Palma, M., & Saayman, M. (2017). Scuba diving tourism systems and sustainability: Perceptions by the scuba diving industry in two Marine Protected Areas. *Tourism Management*, 59, 385-403.
- Lucrezi, S., & Saayman, M. (2017). Sustainable scuba diving tourism and resource use: Perspectives and experiences of operators in Mozambique and Italy. *Journal of Cleaner Production*, 168, 632-644.
- Marson, D. (2011). From mass tourism to niche tourism. *Research themes for tourism*, 1-11
- Mountain, A. (1997). *Potápění*. Nakladatelství Svojtka a Vašut.
- Musa, G., & Dimmock, K. (Eds.). (2013). *Scuba diving tourism* (Vol. 40). Routledge.
- Nakamura, J., & Csikszentmihalyi, M. (2014). The concept of flow. In *Flow and the foundations of positive psychology* (pp. 239-263). Springer Netherlands.
- Pásková, M., & Zelenka, J. (2002). *Cestovní ruch: výkladový slovník*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.
- Pásková, M., & Zelenka, J. (2012). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Linde Praha.
- Pisces diving world (2010). *Potápěčské destinace*. Retrieved 23. 4. 2018 from World Wide Web: <http://www.pdw.cz/potapeni/zajezdy/potapecske-destinace>
- Ryglová, K., (2009). *Cestovní ruch*.
- Schreiber, R. (1976) Sports interest, A travel definition. *The Travel Research Association 7th Annual Conference Proceedings*, pp. 85-7, Boca Raton, Florida, 20-23 June.
- Skoumal, D., & Vitr, R. (2015). Open water diver. *Manuál IANTD CE/CZ*. Praha.
- Swarbrooke, J. (2003). *Adventure tourism: The new frontier*. Routledge.
- Sekot, A. (2003). *Sport a společnost*. Paido.
- Schwartzhoffová, E. (2010). Sportovní turismus. *Tělesná kultura*, 33(2), 97-106.
- Schott, C. (2007). Selling adventure tourism: a distribution channels perspective. *International Journal of Tourism Research*, 9(4), 257-274

Vaníček, J., & Křest'an, V. (2007). Marketing cestovního ruchu. [Online] 2007.[Citace: 30. 03 2013.].

Vianna, G. M. S., Meekan, M. G., Pannell, D. J., Marsh, S. P., & Meeuwig, J. J. (2012). Socio-economic value and community benefits from shark-diving tourism in Palau: a sustainable use of reef shark populations. *Biological Conservation*, 145(1), 267-277.

Weed, M., & Bull, C. (2009). *Sports tourism: participants, policy and providers* (2nd ed). Amsterdam: Elsevier Butterworth-Heinemann.

Williams, P., & Soutar, G. N. (2009). Value, satisfaction and behavioral intentions in an adventure tourism context. *Annals of Tourism Research*, 36(3), 413-438.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Obrázek 1: Členění cestovního ruchu z geografického hlediska podle UNWTO

Obrázek 2: Schéma sportovního turismu

Obrázek 3: Koncept flow

Obrázek 4: Členění dobrodružného cestovního ruchu

Obrázek 5: Potápěčský zvon

Obrázek 6: Preference ubytování

Obrázek 7: Délka pobytu

Obrázek 8: Opakovaná návštěva zájezdu

Obrázek 9: Preference pod vodní hladinou

Obrázek 10: Potápění nebo potápění + cestování

Obrázek 11: Hodnocení služeb PDW

Obrázek 12: Příležitosti pro uskutečňování ponorů

Tabulka 1: Počet potápěčských zájezdů

Tabulka 2: Další zájezdy PDW

SEZNAM PŘÍLOH

Anketní šetření PDW:

Spokojenost zákazníků Pisces diving world s nabídkou a službami potápěčských zájezdů

Vážený respondente, vážená respondentko,

Věnujte prosím několik minut svého času pro vyplnění krátké ankety, kterou jsem vypracoval ve spolupráci s Pisces diving world (v anketě jen PDW) k mé bakalářské práci. Jsem studentem rekreologie na FTK UP v Olomouci a výsledky ankety by měly být využity nejen v bakalářské práci, ale také by měly přispět ke zkvalitnění služeb, které centrum poskytuje klientům během svých potápěčských zájezdů.

Děkuji za Vaši ochotu a Váš čas.

Shrbený Miroslav

Kolika zájezdů jste s PDW zúčastnili?

Jaký typ ubytování preferujete?

- Ubytování na lodi (safari)
- Ubytování na pevnině (Apartmán)

Jaká délka pobytu Vám nejvíce vyhovuje?

- 5 - 7 dní
- 8 - 12 dní
- více dní

Jezdíte opakovaně na tentýž zájezd, nebo dáváte přednost poznávání nových lokalit?

- Opakovaně jezdím na stejný zájezd
- Vybírám vždy místa, kde jsem ještě nebyl/a
- Snažím se vybírat nová místa, ale mám také oblíbený zájezd, kam se opakovaně vracím

Jaké jsou Vaše preference z hlediska toho, co můžete spatřit pod vodní hladinou? (Pokud máte jiné preference napište které)

Korály

Velké ryby

Vrakové potápění

Jiná

Vyhledáváte zájezdy orientované pouze na potápění, nebo byste raději kombinovali potápění a cestování?

Pouze potápění

Potápění + cestování

Jak hodnotíte dané služby nabízené PDW? (ohodnoťte jako ve škole)

	1	2	3	4	5
doprava do dané lokality	☐	☐	☐	☐	☐
ubytování	☐	☐	☐	☐	☐
možnost stravování	☐	☐	☐	☐	☐
průvodcovské služby	☐	☐	☐	☐	☐
doprovodný program	☐	☐	☐	☐	☐

Během jakých příležitostí uskutečňujete své ponory? (můžete označit více možností)

Klubové akce a zájezdy s PDW

Klubové akce a zájezdy s jiným klubem

Jako doplňkovou aktivitu během rodinné dovolené

Se svým buddym samostatně plánujeme a realizujeme cesty za potápěním

Jakou lokalitu byste rádi zařadili na list nabízených zájezdů PDW?

Prostor pro vlastní vyjádření k potápěčským zájezdům PDW

